

Leden van de Gemeenteraad van de
gemeente Alphen aan den Rijn

Stadhuisplein 1
Postbus 13
2400 AA Alphen aan den Rijn
Telefoon: 14 0172
E-mail: gemeente@alphenaandenrijn.nl
Website: www.alphenaandenrijn.nl

Zaaknummer
3755160

Datum
16 december 2025

Onderwerp
Gebiedsstrategie Ridderveld

Team Projectmanagement
Gebiedsontwikkeling

Geachte leden van de raad,

De wijk Ridderveld in Alphen aan den Rijn kent als wijk (die in de basis gebouwd is in de jaren '60 tot '80 van de vorige eeuw) grote opgaven op zowel ruimtelijk/fysiek als sociaal vlak. Uitdagingen in Ridderveld spelen zich af op thema's als bestaanszekerheid, leefbaarheid, mentale en fysieke gezondheid evenals thema's als woningbouwopgave, duurzaamheid, energietransitie, lokale economie en mobiliteit. De wijk heeft behoefte aan een toekomstperspectief waarin een visie en strategie wordt geformuleerd op basis waarvan deze thema's integraal aangepakt worden.

Om invulling te geven aan dit toekomstperspectief heeft het college begin 2025 een start gemaakt met het opstellen van een gebiedsstrategie voor Ridderveld. Aan de hand van deze brief informeren wij u graag over gebiedsstrategie Ridderveld. In het eerste deel van 2026 informeren wij u graag verder over de gebiedsstrategie Ridderveld tijdens een raadsinformatiemarkt.

Gebiedsstrategie als richtinggevend document voor een gezonde leefomgeving in Ridderveld

De gebiedsstrategie Ridderveld gaat verder dan eerder opgestelde gebiedsstrategieën voor Alphen West en Boskoop. De focus ligt niet alleen op ruimtelijk/fysieke opgaven maar op het realiseren van een gezonde leefomgeving. De gebiedsstrategie Ridderveld is daarmee een gebiedsgerichte uitwerking van gemeentelijke beleidsdocumenten Omgevingsvisie 'Groene gemeente met lef!' (2022), de Ruimtelijk-economische koers 2040 (2025) en de Sociale Visie 'Samen leven, samen bouwen' (2025). Het is een richtinggevend document waarmee de gemeente de komende jaren met gebiedspartners (maatschappelijke partners, vastgoedeigenaren, medeoverheden) wil werken aan een gezonde wijk Ridderveld. Aan de hand van de gebiedsstrategie wordt een concrete en opschaalbare aanpak opgesteld voor de ontwikkeling van een gezond Ridderveld voor de komende jaren. De gebiedsstrategie Ridderveld kent een integrale aanpak en sluit daarmee aan bij de programma's Wonen, Duurzaam, Samenleving, Economie en Betaalbaarheid van de vastgestelde Programmabegroting 2026.

Gebiedsstrategie als integrale aanpak voor Ridderveld

Ridderveld is één van de vijf prioriteringsgebieden van de gemeente Alphen aan den Rijn, naast het stadshart Alphen aan den Rijn, Rijnhaven, de Gnephoek en de Barrepolder. Naast deze plannen is het van belang te blijven zoeken naar woningbouwplannen voor de toekomst. Ridderveld biedt hier kansen voor. Onder de noemer Ridderveld vallen alle buurten in Alphen Noord. De ruime opzet van de wijk maakt dit een logische plek voor de zoektocht naar binnenstedelijke intensivering. Tegelijkertijd kent Ridderveld diverse uitdagingen: sociaal-economische achterstanden, leefbaarheidsproblematiek, verouderd vastgoed en lage energielabels. Deze vragen om een zorgvuldige integrale aanpak en bieden ook kansen om opgaven met elkaar te verbinden. De gebiedsstrategie verbindt deze opgaven in één samenhangende aanpak waarbij koppelkansen benut worden en intensiveringsdoeleinden worden verbonden aan de verduurzamingsopgave, de mobiliteitstransitie, sociale opgaven en kansen voor wijk economie, ondernemerschap, klimaat en biodiversiteit. De uitvoering van deze strategie creëert bovendien kansen om bewoners beter en gericht te ondersteunen, dankzij samenwerking tussen inwoners, partners en gemeente.

Daarmee kent de gebiedsstrategie de volgende doelen;

- Verbeteren van gezondheid en sociale cohesie;
- Realiseren van een gedifferentieerd woningaanbod (voor starters, gezinnen, senioren);
- Verduurzamen van de bouwvoorraad en aanpak energiearmoede;
- Vergroten van nabijheid van voorzieningen en werk;
- Klimaat adaptieve inrichting van openbare ruimte.

Gezonde leefomgeving als basis voor fysieke en sociale ontwikkeling van Ridderveld

De leefomgeving speelt een cruciale rol bij het oplossen van gezondheidsproblemen in de wijk door onder andere het bieden van betaalbare en gezonde woonruimte, het aanmoedigen van beweging, het verminderen van negatieve klimaateffecten, het bevorderen van ontmoetingen en het versterken van sociale netwerken. Daarnaast moet de woningbouwopgave zorgvuldig ingepast worden, zodat deze kan bijdragen aan gezondheid en koppelkansen optimaal benut kunnen worden. Intensivering kan kansen bieden, maar alleen als dit vanuit een gezonde verstedelijking benaderd wordt. Om deze reden heeft het college bij het opstellen van de gebiedsstrategie Ridderveld gebruik gemaakt van het gedachtengoed van Positieve Gezondheid, de aanpak Omgekeerd Ontwerpen en de bijhorende Bouwstenen Gezonde Leefomgeving. Dit instrument stelt de gemeente in staat om samenhangende, strategische keuzes te maken voor de middellange en lange termijn en kunnen de ambities naar concrete maatregelen in de leefomgeving worden vertaald. Deze werkwijze wordt ook toegepast in andere delen van Alphen aan den Rijn zoals het stadshart Alphen en Gnephoek.

Gebiedsgerichte aanpak in sleutelgebieden

Om te komen tot een integrale aanpak heeft het college een gedegen ruimtelijke en sociale analyse gemaakt van de wijk. Op basis van deze analyse heeft het college sleutelgebieden geformuleerd waar de urgentie voor het verbeteren van de leefomgeving het hoogst wordt geacht en waar integrale ingrepen de grootste maatschappelijke meerwaarde opleveren. Per sleutelgebied zijn ambities en maatregelen geformuleerd die bijdragen aan de doelstellingen van de gebiedsstrategie. Sleutelgebieden zijn daarmee gebieden waar de gemeente met de gebiedspartners focus kan aanbrengen op het uitvoeren van gewenste en noodzakelijke maatregelen op fysiek en sociaal gebied.

Samenwerking met gebiedspartners en Convenant Gezond Ridderveld

De gebiedsstrategie Ridderveld is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met meer dan 20 gebiedspartners. Dit zijn zowel maatschappelijke organisaties uit de wijk als medeoverheden en grondeigenaren. Tijdens 3 sessies met de gebiedspartners (maart, juni en september 2025) is input opgehaald, zijn de tussenresultaten besproken en is gezamenlijk nagedacht en gesproken over het tot uitvoering brengen van de ambities uit de gebiedsstrategie. De gebiedspartners hebben meegelezen en gereageerd op de tussendocumenten en de eindversie en scharen zich achter de analyse, ambitie en visie van de gebiedsstrategie.

Nu de gebiedsstrategie gereed is, acht het college het van belang dat het huidige commitment van de gemeente en de betrokken gebiedspartners wordt voortgezet. Het convenant Gezond Ridderveld borgt dit commitment. In het convenant spreken de gemeente en de gebiedspartners zich uit over de ambities en visie voor Ridderveld voor de komende jaren en wordt opgenomen dat in gezamenlijkheid gewerkt gaat worden aan een samenwerkingsvorm en maatregelen/projecten die bijdragen aan een gezonde leefomgeving voor Ridderveld. Het college is momenteel in gesprek met de gebiedspartners over het sluiten van het convenant waarbij de verwachting is dat het convenant in het eerste kwartaal van 2026 met de gebiedspartners formeel ondertekend kan worden.

Programma Ridderveld

De gebiedsstrategie Ridderveld vraagt met de geformuleerde ambities en maatregelen om een programmatische benadering en uitvoering in samenwerking met de partners uit de wijk. In dit kader wordt in de eerste helft van 2026 het Programmaplan Ridderveld opgesteld waarin een uitvoeringsstrategie wordt geformuleerd voor de sleutelgebieden in de wijk. De benodigde planproducten zoals een mobiliteitsplan voor Ridderveld, een openbare ruimte visie per sleutelgebied, plintenstrategie en potentiescan voor intensivering worden in gang gezet en bestaande en nieuwe ruimtelijke en sociale projecten worden met elkaar in samenhang gebracht.

Zaaknummer
3755160

Datum
16 december 2025

Blad
4 van 4

Daarnaast wordt een organisatievorm geformuleerd evenals een ontwikkelstrategie in samenwerking met de gebiedspartners. Vanzelfsprekend houden wij u als gemeenteraad op de hoogte van deze ontwikkelingen en leggen besluitvorming aan u voor wanneer dat van belang is.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van Alphen aan den Rijn,

de secretaris,

F. (Flora) van den Berg

de burgemeester,

F.D. (Erik) van Heijningen